

KŹCIK DLA DZIECI

Redaguje: Karina Hübsch

ROŚLINY I UPAŁY

Co robisz w czasie upału? Zapewne starasz się schronić w cieniu, zakładasz ciemne okulary dla ochrony przed ostrym światłem i dużo pijesz, ponieważ upał sprawia, że tracimy wodę, która stanowi znaczny część naszego ciała. Rośliny nie mają takich możliwości - nie mogą przemieścić się w inne, bardziej zacienione miejsce, nie mogą niczym się osłonić przed nadmiernym nasłonecznieniem, zwykle nie mogą także pobierać więcej wody - ponieważ słońce wysusza także ziemię.

Co więc robić? Okazuje się, że one także opracowały swoje, całkiem skuteczne sposoby na upał. Jednym z nich jest składowanie liści - **złożenie liści** wzdu ich głównego nerwu sprawia, że na działanie słońca wystawiona jest mniejsza powierzchnia. Inny sposób - to nasycenie skórki liści woskiem, kutyną lub krzemionką - czyli substancjami odpornymi na działanie wody, które zapobiegają wyparowywaniu jej z liści. Niektóre rośliny **ustawiają liście pionowo**, równoległe do padania promieni słonecznych, dzięki temu są one w niewielkim stopniu narażone na działanie tych promieni. Liście roślin nazywanych kompasowymi ustawione są jednym krawędziem w stronę północy, a drugim w stronę południa. Rośliny żyjące w suchych środowiskach, zwane **ksenofitami** mają drobne lub **igiełkowate liście** - co sprawia, że

powierzchnia z której paruje woda jest niewielka, czasami u takich roślin liście zanikają całkowicie. Jeszcze innym, skutecznym sposobem ograniczenia oddziaływania słońca na rośliny jest **błyszcząca powierzchnia liści** - takie liście odbijają promienie słoneczne, nie dopuszczając do przegrzania rośliny i wyparowania z niej wody. Z kolei rośliny wysokogórskie, wystawione na ostre, górskie słońce często mają **owłosione liście**. Gęste włoski dają cień i utrudniają parowanie wody. Podobnie "postępuje" wiele roślin pustynnych i stepowych. Do ciekawym sposobem ochrony przed słońcem jest... **czerwone zabarwienie liści i łodyg roślin**. Tak zabarwione rośliny odbijają czerwony część promieni, co sprawia, że ich wnętrze jest chłodniejsze niż wnętrze roślin zabarwionych na zielono.

POKOLORUJ OBRAZEK

PAJACYK

- *Wyspa³am si¹e* - o¹wiadczy³a zdumionym rodzicom Ela, rano przed godzin¹ szóst¹. Sta³a w pokoju rodziców w nocnej koszulce i nie okazywa³a najmniejszej ochoty, aby si¹e znowu po³o¹zy³a. Ojciec jednak by³ zmęczony po podró¹zy i energicznie rozkaza³ Eli, aby si¹e po³o¹zy³a. Ela musia³a us³ucha³. Najch¹etniej pobieg³aby jednak na pla¹ż¹e, aby zobaczy³a morze. Ba³a si¹e go troszk¹e, ale chcia³a czym pr¹edzej pozna³ to wszystko, co nowe. Nie mog³a wi¹ec zasn¹a. Le¹ża³a w ³ó¹ku i próbowa³a p³ywa³. Potem cichutko podkrad³a si¹e do ³ó¹ka brata i ³askota³a go w stopy, a¹ oburzony wyskoczy³ z ³ó¹ka. Teraz ju¹ wszyscy musieli wsta³.

Dobrowolscy od dziesi¹ciu godzin mieszkali nad Adriatykiem z dzie¹mi i pajacykiem - ukochan¹ w ostatnich czasach zabawk¹ Eluni, zrobion¹ z we³ny, drutu i materia³u. Podczas kiedy matka przygotowywa³a ¹niadanie, Heniek poszed³ po mleko, a ojciec ogl¹da³ najbli¹sz¹ okolic¹. Ela za¹ opowiada³a pajacykowi o tym, co go tutaj czeka.

- *A wi¹ec s³uchaj, pajacyku, tutaj jest du¹o piasku i wody. Woda nazywa si¹e morze. Piasek jest po to, aby w nim robi¹a dziury, a woda, aby si¹e w te dziury wlewa³. S¹ tutaj tak¹e domy. W niektórych mieszkaj¹ ludzie, w innych s¹ sklepy. Nie musimy si¹e ubiera³, przez ca³y dzie¹n mo¹na chodz¹a w strojach k¹pielowych.*

Matka s³ysza³a t¹e rozmow¹e i ¹emia³a si¹e z tego wygodnego dla Eli opowiadania. Jednak przy nast¹pnym zdaniu nie mog³a milcze³. Ela t³umaczy³a w³a¹enie pajacykowi:

- *A wiesz, co tutaj jest najlepsze? To, ¹e Heniek i ja nie musimy si¹e w ogó¹le my¹a, poniewa¹ przez ca³y dzie¹n k¹piemy si¹e w morzu.*

- *Stop!* - zawo³a³a mama. - *I tutaj musicie si¹e my¹a i to za ka¹dym razem, gdy wyjdziecie z wody, gdy¹ woda morska jest s³ona.*

- *Ach tak?!* - zawo³a³a rozczarowana Ela i zaraz weso³o mówi³a dalej - *widzisz pajacyku, jednak musimy si¹e zawsze my¹a, gdy wyjdziemy z morza, poniewa¹ woda morska jest s³ona. Gdyby nie by³a s³ona, nie by³oby s³onych ¹ledzi. One p³ywaj¹ w morzu. Ale wiesz, tam gdzie my si¹e k¹piemy, ich nie ma.*

Pajacyk cierpliwie s³ucha³. Elunia jednak musia³a przerwa³ swe opowiadanie, gdy¹ wo³ano j¹ na ¹niadanie.

"Rodzina Dobrowolskich. Wakajce."
Anton Schulte, 1982

RÓŻNICE

WSKAŹ PIĘĆ RÓŻNIC,
A NASTĘPNIE POKOLORUJ
OBRAZKI.

REBUSY

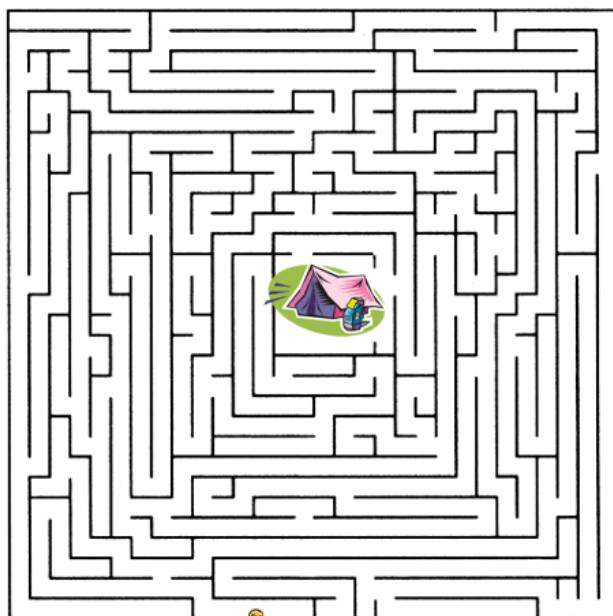
t=ń

□ □ □

rk=wc

□ □ □ □

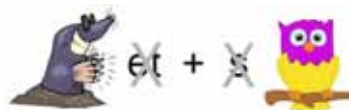

WAKACYJNY

LABIRYNT

POMÓC TURYSTYCIE SZUKAĆ
DROGI DO NAMIOTU.

REBUSY

□ □ □ □ □

□ □ □ □ □